

Irena / Zdzisław

Zofia Chmurowa ps. "Maria"

Przegląd Pruszkowski nr 2, 84-87

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zofia Chmurowa ps. „Maria”

We wrześniu na cmentarz Żbikowski odprowadziliśmy na wieczny spoczynek Zofię Chmurową (zmarła 30.08) – pożegnali ją w imieniu Szarych Szeregów przewodniczący Kręgu Szarych Szeregów Tadeusz Jaros i wiceprezes Zarządu Okręgu – Powiat Warszawa ŚZZAK kol. Pola Kowalska.

W imieniu pruszkowskich harcerzy i harcerzek Szarych Szeregów z najwyższą czcią żegnam śp. Zofię Łosiewicz – Chmurową, należącą do pokolenia nazwanego pokoleniem „Kolumbów”.

Było to jedno z pierwszych pokoleń odrodzonej po ponad stuletniej niewoli Polski – II Rzeczypospolitej Polskiej.

Wielkim osiągnięciem tej Polski było wychowanie młodzieży w duchu wartości: Bóg – Honor – Ojczyzna.

Awangardą tych pokoleń było harcerstwo, które stworzyło wzorzec dla całej młodzieży polskiej, jak służyć Bogu i Polsce.

Zmarła śp. Zofia podjęła służbę Bogu i Polsce, gdy Ojczyzna nasza została zniewolona przez Niemcy i Rosję sowiecką. Podjęła ją w kwietniu 1942 r. po złożeniu Przyrzeczenia Harcerskiego i ślubowania, że nie cofnie się przed ofiarą życia w tej służbie. Pełniła tę służbę w tajnej żeńskiej drużynie harcerskiej o kryptonimie „Jarzębina” w hufcu Szarych Szeregów „Zielony Dąb” w Pruszkowie – przyjęła pseudonim „Maria”.

Zofia działała również w AK w Wojskowej Służbie Kobiet.

Zgodnie z programem Szarych Szeregów „wychowanie przez walkę” służba obejmowała udział w małym sabotażu, kolportaż prasy podziemnej, przygotowanie do pomocy sanitarnej w warunkach bojowych i obowiązkowo naukę. Ważnym zadaniem drużyny „Jarzębiny” była służba dla wywiadu wojskowego. Śp. druhna Zofia z odwagą i ofiarnością wypełniała powierzone jej zadania, ale i z odpowiedzial-

nością, by niebezpieczeństwo więzienia, a nawet śmierci nie zagroziło członkiniom drużyny.

Była też wśród tych, którzy podjęli naukę na tajnych kompletach na poziomie szkoły średniej gimnazjum i liceum im Tomasza Zana. Historię tajnego nauczania w Pruszkowie opisała w pracy „Przy Tobie staliśmy Warszawo”.

Gdy zakończyła się wojna, drużna Zofia z godnością spełniała obowiązki, jakie postawiło przed nią życie – była w tym życiu miłość Boga, Ojczyzny i rodziny. Uczynność, wrażliwość na wszystko, co ludzkie i szlachetne – jej życie cechowała skromność i wysoka kultura osobista.

Zachowała też żywą więź z przyjaciółmi, z którymi uczestniczyła w walce o wolną i niepodległą Polskę. Szczególnie była związana ze środowiskiem Szarych Szeregów, była członkiem Kręgu Stowarzyszenia Szarych Szeregów w Pruszkowie od chwili jego założenia. Niezwykle cenny był jej udział w życiu Kręgu, a zwłaszcza w opracowaniach historycznych utrwalających piękną tradycję i historię harcerstwa w Pruszkowie.

Dziś z głębokim żalem żegnam śp. Zofię pseudonim „Maria” z wiarą, że Bóg obdarzy Ją życiem wiecznym i przyjmie na wieczną wartę.

Żegnam słowami „Ostatniej modlitwy” Józefy Radzymińskiej:

*„Odchodzą w chwale starzy weterani,
szereg za szeregiem, groby za grobami,
zostawiają za sobą skrwawione sztandary.*

.....

Polsko, Ojczyzno nasza, pomódl się za nimi”

Wiceprezes Zarządu Okręgu – Powiat Warszawa ŚZŻAK Pola Kowalska powiedziała o działalności śp. Zofii w Światowym Związku Żołnierzy AK.

Ze SZŻAK była związana od 1989 roku. Przez parę lat pełniła funkcję sekretarza Zarządu Okręgu. W latach 1994-1996 była członkiem zespołu redakcyjnego Zeszytów Historycznych, wydawanych przez Okręg. Zawsze chętna do udzielania rad i pomocy kolegom, którzy mieli trudności przy przygotowaniu swoich prac do druku. Była redaktorem książek Zdzisława Zaborskiego: „Staliśmy przy Tobie, Warszawo” (historia VI Rejonu „Helenów”) i „Durchgangslager 121”. Jest autorem książki o Oddziale Orlików i współautorem „Miejsc Pamięci Pruszkowa”. Szereg lat była sekretarzem redakcji „Przeglądu Pruszkowskiego”.

Odznaczona Krzyżem AK, Srebrnym i złotym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci, Medalem „Pro Memoria”.

* * *

Zofia Chmurowa z domu Łosiewicz urodziła się w Pruszkowie 3 grudnia 1924 roku. Była związana ze Żbikowem – tam w szkole im Marii Konopnickiej uczyła jej mama. Przed wojną ukończyła 1 klasę w gimnazjum im. Tomasza Zana w Pruszkowie. W czasie wojny kontynuowała naukę na tajnych kompletach. Spotkałam się z Zosią w liceum, w drugiej klasie, gdy oficjalnie zostało otwarte gimnazjum i liceum im. Tomasza Zana. 1 marca 1945 roku dołączyłam do kompletu, który działał od października. Świadectwa maturalne otrzymaliśmy w czerwcu.

Zosia po wyjściu za mąż wyprowadziła się do Warszawy – kontakty nasze nie urwały się – łączyło nas wiele. Gdy w 1984 roku grupa absolwentów doprowadziła do zarejestrowania Towarzystwa Absolwentów, została wybrana do Zarządu. Po śmierci pana Franciszka Kwasiborskiego, redaktora „Przeglądu Pruszkowskiego”, zarząd PTKN powierzył mi redakcję (byłam sekretarzem) – zaproponowałam wówczas Zosi, by została sekretarzem redakcji. Nasza współpraca przez 15 lat układała się bardzo dobrze – miałyśmy

jednakowe spojrzenie na wiele spraw – pragnęliśmy utrwalić historię naszego miasta, jego mieszkańców, etos Armii Krajowej – obie zamęczałyśmy kolegę Blancarda, by ozdabiał wydawnictwo rysunkami, my dbałyśmy o jego treść i styl. W roku 2006, z powodu choroby, zrezygnowała z współpracy z „Przeglądem Pruszkowskim”. Stan zdrowia nie pozwalał jej także pełnić dyżurów na punktach w czasie rajdów „Szlakiem naszej historii”.

Żegnamy Ciebie, Zosiu, w imieniu absolwentów naszej szkoły, w imieniu Pruszkowskiego Towarzystwa Kulturalno-Naukowego, Koła nr 6 ŚZŻAK w Pruszkowie, a także w imieniu harcerzy.

Irena i Zdzisław